

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học: Quản trị rủi ro tài chính. Mã môn học: FINA3314

1.2 Khoa/Ban phụ trách: TÀI CHÍNH – NGÂN HÀNG

1.3 Số tín chỉ: 3 TC (LT)

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Trong những năm gần đây, các sự kiện rủi ro xảy ra gây thiệt hại rất lớn cho nền kinh tế thế giới nói chung và ở Việt Nam nói riêng. Từ cuộc khủng hoảng kinh tế bắt nguồn từ Mỹ do khủng hoảng các khoản nợ bất động sản dưới chuẩn hay là tình trạng cho vay thiếu cẩn trọng gây hậu quả nghiêm trọng tại các Ngân hàng Việt Nam. Môn học này nhằm cung cấp cho sinh viên kiến thức tổng quát từ việc hiểu rõ và nhận diện các hình thái rủi ro và có thể ước lượng được các nguy cơ rủi ro đó. Không những vậy, môn học còn giúp sinh viên trang bị những kiến thức thực tế và có tính thực tiễn cao để phục vụ công việc sau này. Để có thể tiếp cận môn học này một cách hiệu quả thì sinh viên cần có kiến thức về lý thuyết xác suất, thị trường tài chính phái sinh, quản trị tài chính và quản lý danh mục đầu tư...

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1 Về kiến thức

- Giúp sinh viên nắm vững về mặt lý thuyết các hình thái rủi ro căn bản.
- Cung cấp cho sinh viên kiến thức về các phương pháp tiếp cận và ước lượng rủi ro.
- Giúp sinh viên nắm khái quát về các quy định của Basel trong quản lý rủi ro.
- Cung cấp cho sinh viên tình hình thực tế quản lý rủi ro ở Việt Nam hiện nay.

3.2 Về kỹ năng

- Sinh viên có khả năng nhận diện các hình thái rủi ro khi đọc báo chí, tin tức.
- Sinh viên có thể sử dụng máy tính cá nhân và excel để giải quyết các vấn đề về tính toán và ước lượng.
- Giúp sinh viên chủ động phân tích sâu hơn về bản chất các tin tức tài chính, ngân hàng có liên quan đến rủi ro.

3.3 Về thái độ

- Yêu cầu sinh viên tham gia lớp học đầy đủ, nghe giảng tích cực và chủ động.
- Sinh viên chủ động tự cập nhật tin tức để đóng góp và xây dựng buổi học ở lớp sinh động và hiệu quả.
- Sinh viên có kiến thức căn bản và nền tảng để chuẩn bị cho hành trang xin việc sau này.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

Trình bày các chương, mục trong chương và nội dung khái quát. Trong từng chương ghi số tiết giảng lý thuyết, bài tập, thực hành (hoặc thí nghiệm, thảo luận). Để sinh viên có thể tự học được, cần chỉ rõ để học chương này cần phải đọc những tài liệu tham khảo nào, ở đâu.

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1.	Chương 1: Khái quát chung về rủi ro tài chính	1.1 Rủi ro và Lợi nhuận 1.1.1 Rủi ro 1.1.2 Lợi nhuận 1.1.3 Lợi nhuận kỳ vọng 1.1.4 Hệ số biến đổi 1.2 Thái độ đối với rủi ro 1.2.1 Thích rủi ro 1.2.2 E ngại rủi ro 1.2.3 Trung lập với rủi ro 1.3 Rủi ro hệ thống và Rủi ro phi hệ thống 1.3.1 Rủi ro hệ thống 1.3.2 Rủi ro phi hệ thống 1.4 Các hình thái rủi ro 1.4.1 Rủi ro thị trường 1.4.2 Rủi ro tín dụng 1.4.3 Rủi ro hoạt động 1.4.4 Rủi ro thanh khoản 1.4.5 Rủi ro chiến lược 1.4.6 Rủi ro kinh doanh 1.4.7 Rủi ro danh tiếng 1.4.8 Rủi ro chính sách và pháp lý 1.5 Quy trình quản lý rủi ro 1.5.1 Quy trình quản lý rủi ro 1.5.2 Quản lý rủi ro độc lập hay tập trung?	6,5	2	2	2,5	
2.	Chương 2: Các chỉ số đo lường	2.1 Các chỉ số đo lường rủi ro 2.1.1 Delta 2.1.2 Gamma	9	3	2	4	

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
	rủi ro và Các sản phẩm tài chính phái sinh	2.1.3 Theta 2.1.4 Vega 2.1.5 RHO 2.2 Các sản phẩm tài chính phái sinh 2.2.1 Giao dịch kỳ hạn 2.2.2 Giao dịch quyền chọn 2.2.3 Giao dịch hoán đổi 2.2.4 Giao dịch tương lai					
3.	Chương 3: Phương pháp ước lượng VaR	3.1 Hoàn cảnh và so sánh 3.1.1 Độ biến thiên (Sigma) 3.1.2 Giới hạn dừng lỗ (Stop-Loss Limit) 3.2 Phương pháp ước lượng VaR 3.1.1 VaR Delta-Normal 3.1.2 VaR Mô phỏng lịch sử 3.1.3 VaR Monte Carlo 3.2 Kiểm tra mô hình 3.2.1 Kiểm tra ngược 3.2.2 Kiểm tra áp lực	9	3	3	3	
4	Chương 4: Rủi ro thanh khoản và Rủi ro thị trường	4.1 Rủi ro thanh khoản 4.1.1 Rủi ro thanh khoản nguồn vốn 4.1.2 Rủi ro thanh khoản tài sản 4.1.3 Rủi ro thanh khoản của các hạng mục ngoại bảng 4.2 Rủi ro thị trường 4.2.1 Khái niệm và phân loại rủi ro thị trường 4.2.2 Rủi ro lãi suất	4,5	1,5	1	2	
5	Chương 5: Rủi ro hoạt động	5.1 Khái niệm và Phân loại 5.1.1 Khái niệm 5.1.2 Phân loại 5.2 Phương pháp ước lượng 5.2.1 Hướng tiếp cận Top-Down 5.2.2 Hướng tiếp cận Bottom-Up 5.3 Quản lý rủi ro hoạt động 5.3.1 Kiểm soát 5.3.2 Nâng cao nhận thức 5.3.3 Mua bảo hiểm	4,5	2,5	1	1	
6	Chương 6: Rủi ro tín dụng	6.1 Khái niệm và các vấn đề liên quan 6.1.1 Khái niệm	4,5	1,5	1,5	1,5	

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		6.1.2 Các công cụ tài chính có nguy cơ về rủi ro tín dụng 6.1.3 Tiếp cận rủi ro tín dụng 6.1.4 Hệ thống xếp hạng tín dụng 6.2 Đánh giá và Ước lượng 6.2.1 Ước lượng xác suất mất khả năng thanh toán của trái phiếu 6.2.2 Ước lượng tổn thất cho khoản vay 6.3 Quản lý và Giảm thiểu 6.3.1 Chuyển giao rủi ro 6.3.2 Giảm thiểu rủi ro					
7	Chương 7: RAROC và BASEL	7.1 RAROC 7.1.1 Vốn kinh tế 7.1.2 Đánh giá vốn kinh tế trong rủi ro 7.2 BASEL 7.2.1 Basel I 7.2.2 Basel II 7.2.2.1 Basel III	7	2	2	3	

Ghichú: TC: Tổng số tiết; LT: lý thuyết; BT: bài tập; TH: Thực hành.

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Phillipe Jorion *Financial Risk Manager Handbook* John Wiley & Sons, Inc., 2009.
 [2] Karen A. Horcher *Essentials of Financial Risk Manangement* John Wiley & Sons, Inc., 2005
 [3] Peter F. Christoffersen *Elements of Financial Risk Management* Elsevier, 2012.
 [4] John C. Hull, *Risk Management and Financial Institution*, Willey Finance, 2012.
 [5] Allan M. Malz *Financial Risk Manangement*, Willey Finance, 2011.

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Sinh viên có ít nhất 1 bài thu hoạch cá nhân về nhận diện hình thái rủi ro từ các tình huống thực tế. Ngoài ra, căn cứ theo tình hình thực tế của lớp thì mỗi buổi học sẽ có 1 bài kiểm tra nhanh ở lớp để đánh giá kết quả tiếp thu bài học tại lớp hoặc chuẩn bị bài mới tại nhà. Điểm của bài tập cá nhân sẽ chiếm 15% tổng số điểm của toàn môn học.

Sinh viên có ít nhất 3 bài tập nhóm từ việc tìm hiểu ứng dụng các sản phẩm phái sinh, phương pháp ước lượng VaR và tìm hiểu về Basel tại Việt Nam. Điểm của bài tập nhóm sẽ chiếm 15% tổng số điểm các môn học.

Cuối kỳ, sinh viên sẽ có 1 bài thi để đánh giá kết quả toàn bộ nội dung môn học, chiếm 70% tổng số điểm.

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	Khái quát chung về rủi ro tài chính: sinh viên tự nghiên cứu và thực hiện bài thu hoạch về nhận diện rủi ro từ các tình huống thực tế.	
2.	Buổi 2	Các chỉ số đo lường rủi ro và Sản phẩm tài chính phái sinh: sinh viên làm bài tập về các chỉ số và tìm hiểu về ứng dụng các sản phẩm phái sinh theo hướng dẫn của giảng viên.	
3.	Buổi 3	Phương pháp ước lượng VaR: Sinh viên tìm hiểu hoàn cảnh ra đời của Phương pháp VaR và về phương pháp ước lượng VaR Delta-Normal	
4.	Buổi 4	Phương pháp ước lượng VaR (tt) và kiểm tra nhanh tại lớp về việc ước lượng rủi ro theo phương pháp Delta-Normal và Lịch sử	
5.	Buổi 5	Rủi ro thanh khoản và rủi ro thị trường: thực hành xác định nguy cơ rủi ro thanh khoản từ góc độ báo cáo tài chính của các Ngân hàng.	
6.	Buổi 6	Rủi ro hoạt động: Sinh viên tìm hiểu về rủi ro hoạt động là gì, có các cách tiếp cận nào và nội dung chính của phương pháp ước lượng Định phí và Scorecard	
7.	Buổi 7	Rủi ro tín dụng: Sinh viên tìm hiểu về hệ thống xếp hạng tín nhiệm nội bộ và khách quan, Ước lượng rủi ro tín dụng dưới góc độ khoản vay đơn lẻ, danh mục khoản vay và trái phiếu	
8.	Buổi 8	Thuyết trình về việc tìm hiểu việc sử dụng các sản phẩm phái sinh tại Việt Nam	
9.	Buổi 9	RAROC và BASEL	
10.	Buổi 10	Giáp đáp thắc mắc cuối khóa và tìm hiểu tình hình áp dụng các quy định của Basel vào hệ thống các ngân hàng tại Việt Nam	

KHOA TRƯỞNG

(Ký và ghi rõ họ tên)

NGUYỄN VĂN THUẬN